

บทที่ 9

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

ขอบข่ายของเนื้อหา

1. ความมุ่งหมาย
2. หลักทั่วไปในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน
3. วิธีการสร้างสัมพันธ์
4. กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์
5. หน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับสุศึกษาในโรงเรียน
6. สรุป
7. คำถามและกิจกรรมท้ายบทที่ 9

จุดประสงค์ในบทที่ 9

เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ระบุความมุ่งหมายของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนได้
2. อธิบายหลักทั่วไปในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน
3. บอกวิธีการสร้าง และกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนได้
4. ระบุหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับสุศึกษาในโรงเรียน

บทที่ 9

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

ความนำ

โรงเรียนเป็นสถานที่รวมของเด็ก ๆ จากชุมชน และยังมีประชาชนผ่านไปมาแวะเยี่ยมเยียน หรือมีธุรกิจกับโรงเรียน ทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน ดังนั้น จึงควรจะมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน (School, Home and Community Relationship) เพื่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

1. ความมุ่งหมาย

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน ควรจะเป็นลักษณะที่โรงเรียนและชุมชน มีการแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือและร่วมมือกัน โดยมีทั้งการรับและการให้ มิใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นการให้ หรือการรับอยู่ตลอดเวลาแต่ฝ่ายเดียว ควรจะทำให้โรงเรียน บ้าน และชุมชนมีการเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ซึ่งโรงเรียนควรจะเป็นฝ่ายเริ่มต้นก่อน ส่วนบ้านและชุมชนต่างก็มีความเข้าใจและยอมรับ ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน เพื่อเด็กนักเรียน ซึ่งความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน มีดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบิดามารดา ผู้ปกครอง แพทย์ เจ้าหน้าที่อนามัย ตลอดจนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของนักเรียน
2. เพื่อรู้จักเด็ก และเรียนรู้ปัญหาสุขภาพของเด็ก
3. เพื่อทำงานร่วมกับบ้าน และชุมชนในการพัฒนาสุขภาพ ทัศนคติทางด้านสุขภาพของเด็ก
4. เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมในโครงการสุขภาพอนามัยของชุมชน เพื่อเกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์ในด้านสุขภาพอนามัย

2. หลักทั่วไปในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน ได้แก่

- 1) มีการติดต่อกับบ้าน และชุมชนอยู่เสมอ
- 2) เห็นความสำคัญของบ้านและชุมชน
- 3) มีความเป็นกันเองกับบ้านและชุมชน
- 4) ให้อิทธิพลแก่ผู้ปกครองมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียน
- 5) จัดทำเนิงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนให้สอดคล้องกับโปรแกรมสุขภาพของชุมชน
- 6) ติดต่อบริษัทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน

3. วิธีการสร้างความสัมพันธ์

- 1) จัดส่งครูออกเยี่ยมตามบ้านของนักเรียน และเยี่ยมตามชุมชนต่าง ๆ
- 2) เชิญบุคคลจากชุมชนต่าง ๆ มาร่วมประสานงานกับโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน
- 3) ใช้สถานที่โรงเรียนเป็นสถานที่บริการสุขภาพให้กับประชาชน เช่น อบรมเคหะพยาบาล การดูแลเลี้ยงดูเด็กอ่อน การฉีดวัคซีน เป็นต้น
- 4) ร่วมกิจกรรมในท้องถิ่น เช่น งานประจำปี งานฉลอง งานพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ
- 5) ติดต่อกับแหล่งวิชาการทางสุขภาพ เช่น กองอนามัยโรงเรียน โรงพยาบาล ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก หน่วยงานอนามัย ฯลฯ
- 6) จัดตั้งสมาคมหรือคณะกรรมการเกี่ยวกับโปรแกรมสุขภาพอนามัย เช่น คณะกรรมการจัดอาหารกลางวันสำหรับเด็กยากจน คณะกรรมการจัดนิทรรศการ ฯลฯ
- 7) มีการประชาสัมพันธ์ในงานที่ได้ทำไปแล้ว และกำลังจะทำให้ประชาชนได้ทราบความก้าวหน้าของโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน

4. กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์

ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน โรงเรียนสามารถดำเนินการได้หลายอย่าง ตัวอย่างเช่น

1) การอภิปรายและบรรยายทางสุขภาพ โดยทางโรงเรียนสามารถเชิญบุคคลต่าง ๆ มาร่วมบรรยาย หรืออภิปราย เช่น

- แพทย์
- ครูอื่น ๆ
- บุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2) การจัดนิทรรศการและสาธิตทางสุขภาพอนามัย

- โรงเรียนเป็นผู้จัด
- นักเรียนเป็นผู้จัดโดยขอความร่วมมือจากองค์การอนามัยของชุมชน
- ชุมชนเป็นผู้จัดโดยขอใช้โรงเรียนเป็นสถานที่จัด

3) การจัดบริการสุขภาพแก่นักเรียน

- การตรวจร่างกายประจำวัน
- การตรวจร่างกายประจำปี
- การบริการอาหารกลางวัน
- การสร้างภูมิคุ้มกัน
- การทดสอบประสาทหู การตรวจสายตา ฯลฯ

4) การจัดหาอุปกรณ์กีฬา สนามเล่นสำหรับเด็ก

- โรงเรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมทางกีฬา
- ขอความร่วมมือจากบุคคลให้เข้าร่วมในการจัดหาอุปกรณ์และสนามเล่น
- ขอความร่วมมือจากชุมชน โดยขออุปกรณ์ขอความช่วยเหลือในการจัดสร้าง

สนามเล่น

5) คณะกรรมการสุขภาพของโรงเรียน ดำเนินการเรื่องสุขภาพอนามัยของนักเรียน โดยดำเนินงานร่วมกันของบุคคลต่อไปนี้

- แพทย์ พยาบาล
- บิดา มารดาและผู้ปกครอง
- นักสังคมสงเคราะห์
- ศึกษานิเทศก์
- ครู

โดยติดต่อกับองค์การภายนอกโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการจัดบริการต่าง ๆ

เช่น

- การบริการทางด้านการรักษาพยาบาล
 - การจัดสวัสดิภาพแก่สุขภาพของนักเรียน
 - การจัดโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน
 - การฉีดยาป้องกันยุง แมลงวัน
- 6) การจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของชุมชน เช่น
- นักเรียนเข้าร่วมแข่งกีฬาที่ชุมชนจัด
 - ชุมชนได้รับใช้โรงเรียนในการจัดแข่งขันกีฬารดับชั้น

บุคคลนอกโรงเรียนที่มีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพนักเรียน ได้แก่

- 6.1 แพทย์ จากกองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัยและจากโรงพยาบาล
- 6.2 ทันตแพทย์ ทำหน้าที่ในการตรวจดูแลรักษาฟันของเด็กนักเรียน
- 6.3 ทันตอนามัย ทำหน้าที่ช่วยเหลือทันตแพทย์
- 6.4 พยาบาลโรงเรียน โดยทางโรงเรียนมีไว้เป็นประจำอยู่โรงเรียน
- 6.5 พยาบาลสาธารณสุข อาจจะมาเป็นครั้งคราว
- 6.6 นักสังคมสงเคราะห์ มาช่วยเหลือโรงเรียนในเรื่อง การช่วยเหลือทางด้าน

อาหารกลางวัน

- 6.7 นักสุขศึกษา ให้ความร่วมมือด้านสุขศึกษาในโรงเรียน
- 6.8 พนักงานอนามัย มีความรู้ทางด้านสุขภาพโรงเรียน โดยให้คำแนะนำ

ทางด้านสุขภาพโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

6.9 บิดามารดา ผู้ปกครอง ให้ความกระจ่างและช่วยทางโรงเรียนคัดลอกใน
ปัญหาสุขภาพของนักเรียน

6.10 เจ้าหน้าที่ป้องกันสาธารณสุข เช่น ตำรวจดับเพลิง ตำรวจจราจร

6.11 สถาปนิก โดยออกแบบอาคารเรียน

5. หน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับสุขศึกษาในโรงเรียน

1) กองอนามัยโรงเรียน สังกัดกรมการแพทย์และอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ส่งเสริม แก้ไข ปรับปรุงโครงการสาธารณสุขในโรงเรียน

2) กองสุขศึกษา สังกัดกรมการแพทย์และอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนสุขศึกษา

3) กองพัฒนานามัย สังกัดกรมการแพทย์และอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ให้ความแนะนำให้วัสดุอุปกรณ์ทางด้านสุขาภิบาลโรงเรียนเกี่ยวกับน้ำดื่ม น้ำใช้ สร้างล้าง

4) สถานีอนามัยอำเภอ และที่ทำการอนามัยจังหวัด

5) โรงพยาบาล

6) กองส่งเสริมพลศึกษา

7) ฝ่ายสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร

6. สรุป

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เป็นการเรียนรู้ปัญหาสุขภาพของนักเรียน อีกทั้งสร้างความเข้าใจอันดีแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง แพทย์ เจ้าหน้าที่อนามัย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการสร้างความสัมพันธ์นั้นมีหลายวิธี เช่น การส่งครูออกเยี่ยมตามบ้าน ครูร่วมกิจกรรมในท้องถิ่นให้ยืมโรงเรียนเป็นสถานที่จัดงานของชุมชน เป็นต้น ส่วนวิธีการสร้างความสัมพันธ์ได้แก่ การอภิปรายทางสุขภาพ จัดนิทรรศการ การจัดบริการสุขภาพ ฯลฯ

7. คำถามและกิจกรรมท้ายบทที่ 9

1. ท่านจงระบุความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน ว่ามีอะไรบ้าง
2. ท่านจงอธิบายการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนมาพอเข้าใจ
3. ท่านจงบอกวิธีการสร้าง และกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน ว่ามีอะไรบ้าง
4. ท่านจงระบุหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับสุขศึกษาในโรงเรียน ว่ามีอะไรบ้าง